

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษากระบวนการรักษาโรคสะกดเงิน

ด้วยภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านไทย

อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิภาวี สุวรรณธร

ชาตรี นันทพานิช

ศิริพร อภัสสรพรหม

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

สนับสนุนทุนวิจัยโดย กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้และกระบวนการรักษาโรค สะเก็ดเงินด้วยภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านไทย ของหมอบุญมี เหนียวแน่น และเพื่อศึกษาประวัติ อาการ ความเชื่อและ ผลการรักษาโรคสะเก็ดเงินของประชาชน ที่มารับการรักษาที่หมอบุญมี เหนียวแน่น ตัวอย่างการวิจัยมี ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑) หมอพื้นบ้าน จำนวน ๑ คน เลือกแบบเจาะจง คือ หมอบุญมี เหนียวแน่น ๒) ผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน จำนวน ๒๐ คน ๓) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ จำนวน ๒ คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่คณะผู้วิจัย สร้างขึ้นซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ คน ได้รับการอนุมัติจริยธรรมการ วิจัยในคน จากคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาวิจัยในคนด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รหัส โครงการวิจัย ๐๔-๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก หมอบุญมี เหนียวแน่น วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ และ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓ สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน ในช่วงเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุข วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สรุปผลการวิจัยที่สำคัญ คือ หมอบุญมี เหนียวแน่น เริ่มศึกษาความรู้ด้านหมอพื้นบ้าน ตั้งแต่ อายุ ๙ ขวบ จากคุณตา และได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่อยมา โดยได้รับการประเมินขั้นทะเบียนให้เป็น ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทเวชกรรมไทย ใบอนุญาตที่ พท.ว.๑๘๒๖๗ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เป็นหมอพื้นบ้านที่มีประสบการณ์และมีชื่อเสียงในการรักษาโรคสะเก็ดเงิน อัมพฤกษ์ อัมพาต เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เริม งูสวัด ภูมิแพ้ กวาดขวาง ตกขาว การดูแลหลังคลอด โดยเริ่มให้การรักษาโรค สะเก็ดเงิน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๖ รักษาผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงินมาแล้วมากกว่าพันราย ขั้นตอนในการรักษาโรคสะเก็ดเงิน แบ่งออกได้เป็น ๗ ขั้นตอน คือ ๑) การซักประวัติ ๒) การซักถามอาการ ๓) การดูแลและบริเวณที่เกิดอาการ ๔) การจับและกดบริเวณรอบ ๆ แผลและบริเวณที่เกิดอาการ ๕) การวินิจฉัยโรค ว่าเป็นสะเก็ดเงิน จากกรรมพันธุ์ จากเลือด น้ำเหลือง หรือ เลือดผสมน้ำเหลือง ๖) การจ่ายยา และ ๗) การให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนโดยเน้น เรื่องการงดของแสลง ตำรับยาในการรักษาโรคสะเก็ดเงิน มีจำนวน ๕ ตำรับ ได้แก่ ๑) สมุนไพรมัดแก้สะเก็ดเงิน ๒) สมุนไพรมัดตุ้บสะเก็ดเงิน ๓) สมุนไพรมัดแก้โรคผิวหนัง ๔) สมุนไพรมัดแก้โรคผิวหนัง ๕) สมุนไพรมัดอาบน้ำ แก้โรคผิวหนังเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงินที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ส่วนมากรับทราบเรื่องการรักษาโรคสะเก็ดเงิน ของหมอบุญมี เหนียวแน่น ทางยูทูบและรายการโทรทัศน์ ร้อยละ ๖๐.๐ มีค่าใช้จ่ายในการรักษาครั้งละประมาณ ๗๐๐ บาท ผลการรักษา ทูเลา ร้อยละ ๖๕.๐ หาย ร้อยละ ๑๕.๐ ไม่หาย ร้อยละ ๒๐.๐ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ต่อการรักษาโรคสะเก็ดเงินกับหมอบุญมี เหนียวแน่น ร้อยละ ๙๐.๐ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีความคิดเห็นว่าผู้ป่วย โรคสะเก็ดเงินควรจะมารักษาที่หมอบุญมี เหนียวแน่น เพราะ ถ้ารักษาที่แพทย์แผนปัจจุบันแล้วไม่หาย ก็ควร แนะนำให้ไปรักษาที่หมอพื้นบ้าน การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรสนับสนุนให้มีการรักษาโรค สะเก็ดเงินแบบคู่ขนานระหว่างการแพทย์แผนปัจจุบันกับหมอพื้นบ้าน

คำสำคัญ : โรคสะเก็ดเงิน, หมอพื้นบ้าน

Abstract

This research uses a qualitative research methodology. Objective: to study the knowledge and process of psoriasis treatment with the wisdom of the Thai folk medicine Mr. Boonmee Ngeawnan and to study the history, symptoms, confidence and results of the treatment of his psoriasis patients. There were 3 groups of research samples: 1) 1 Thai folk medicine, Mr. Boonmee Ngeawnan 2) 20 psoriasis patients 3) 2 Public health workers in the field. The research tool was an in-depth interview which was built by the research team and was tested for the quality of the device by three experts. The research received the In-Person Research Ethics Review by the Thai Traditional and Alternative Medicine Review Committee as Research Project code 04-2562 on 3 July 2019. Data were collected by in-depth interviews with Mr. Boonmee Ngeawnan on January 14, 2020 and March 13, 2020, in-depth interviews, groups of psoriasis patients during January-February 2020, in-depth interviews, group of public health workers on January 14, 2020. The quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation. Data analysis Qualitative by content analysis. The important research findings were Mr. Boonmee Ngeawnan in terms of traditional medicine, from the age of 9 from his grandfather and having studied additional knowledge, hired By being assessed Registered as a practitioner of Thai traditional medicine, license No. 18267 on February 21, 2011. He is an experienced and famous folk medicine in the treatment of psoriasis, paralysis, diabetes, high blood pressure, herpes, shingles, allergy, sweeping, vaginal discharge and postpartum care. The first treatment for psoriasis was started in 1973, treating more than a thousand people with psoriasis. Steps in the treatment of psoriasis can be divided into 7 steps: 1) History taking 2) Asking for symptoms 3) Viewing the wound and the affected area 4) Holding and pressing the area around the wound and the affected area 5) Diagnosis. Psoriasis From blood, lymphatic or mixed blood species, 6) prescribing drugs, and 7) providing practical advice with emphasis on the abstention of slang. There are 5 drugs for psoriasis treatment: 1) Boiled herbs to cure psoriasis 2) Boiled herbs to cut psoriasis root 3) Medicinal herbs to cure skin diseases 4) Medicines to cure skin diseases 5) Boiled herbs for bathing to cure chronic skin diseases. Most of the patients with psoriasis, the research sample, acknowledged Mr. Boonmee's treatment of psoriasis via Youtube and television programs 60.0 percent. The cost of treatment was approximately 700 baht per time. The results of treatment were 65.0% recovered, 15.0% get well, 20.0% did not recover. Patients were satisfied with the treatment of psoriasis with Mr. Boonmee Ngeawnan 90.0%. There is an opinion that

patients with psoriasis should come to treatment with Mr. Boonmee Ngeawnan, because if treatment with modern medicine is not cured, it should be recommended to go to treatment with a local medicine. . The main recommendation of this research is that a parallel treatment of psoriasis should be promoted during modern clinical trials with traditional medicine.

Keywords: psoriasis, folk medicine.

